

**IZVJEŠĆE
STRUČNOG POVJERENSTVA
O REAKREDITACIJI
SVEUČILIŠNOGA POSLIJEDIPLOMSKOG STUDIJA
PRAVO
PRAVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U
OSIJEKU**

**Datum posjeta:
1. ožujka 2019. godine**

Travanj 2019.

SADRŽAJ

<i>UVOD</i>	3
<i>KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	5
<i>PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE</i>	6
<i>PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	6
<i>PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	6
<i>NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA</i>	7
<i>PRIMJERI DOBRE PRAKSE</i>	7
<i>USKLAĐENOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA</i>	8
<i>OCJENA KVALITETE</i>	11

UVOD

Stručno povjerenstvo koje je imenovala Agencija za znanost i visoko obrazovanje (AZVO) izradilo je Izvješće o reakreditaciji sveučilišnoga poslijediplomskog studija *Pravo* na temelju Samoanalize, popratne dokumentacije i posjeta Pravnom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Agencija za znanost i visoko obrazovanje, javno tijelo koje je punopravni član Europskog registra agencija za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR*) i Europske udruge za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (*European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA*), u skladu sa Zakonom o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 45/09) i Pravilnikom o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskih programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/10), provodi reakreditaciju visokih učilišta, odnosno njihovih studijskih programa. Ovdje je riječ o reakreditaciji dijela djelatnosti visokih učilišta, odnosno sveučilišnih poslijediplomskih studijskih programa.

Akreditacijski savjet Agencije imenovao je Stručno povjerenstvo kao neovisno stručno tijelo, kako bi provelo neovisno vrednovanje poslijediplomskoga sveučilišnog studija *Pravo*.

Izvješće sadrži:

- kratak opis studija
- preporuku Stručnog povjerenstva Akreditacijskom savjetu Agencije
- preporuke za poboljšanje kvalitete i prijedloge mjera koje treba provesti u predstojećem razdoblju (te provjeriti postupkom naknadnog praćenja)
- kratku analizu prednosti i nedostataka studija
- popis uočenih dobrih praksi
- zaključke o usklađenosti s propisanim uvjetima izvođenja studija
- zaključke o usklađenosti s kriterijima za ocjenu kvalitete.

Članovi Stručnog povjerenstva:

- dr. sc. Igor Štiks, University in Edinburgh and Faculty for Media and Communication
- prof. dr. sc. Dibyesh Anand, University of Westminster
- prof. dr. sc. Ciarán Burke, Friedrich-Schiller-Universität Jena
- dr.sc. Daniela Angelina Jelinčić, Institut za razvoj i međunarodne odnose
- izv. prof. dr. sc. Peter W. Zuidhof, University of Amsterdam
- dr. sc. Teresa Murjas, School Director of Academic Tutoring for Theatre & Television and the School of Arts & Communication Design, Reading University
- Marko Radenović, Princeton University and McKinsey & Company
- Katja Simončič, Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani
- Matteo Tracchi, Human Rights Centre of the University of Padua.

Visoko učilište posjetili su:

- prof. dr. sc. Ciarán Burke
- Marko Radenović
- Katja Simončič.

U analizi dokumenata, studijskom posjetu i pisanju Izvješća, podršku radu Stručnog povjerenstva pružili su:

- Filip Vukuša, koordinator, AZVO.

Tijekom posjeta Stručno je povjerenstvo održalo sastanke s:

- upravom visokog učilišta
- voditeljima studijskih programa
- doktorandima
- nastavnicima i mentorima
- vanjskim dionicima
- alumnijima.

Stručno je povjerenstvo posjetilo knjižnicu, računalne učionice, referadu i učionice.

KRATAK OPIS STUDIJSKOG PROGRAMA

Naziv studijskog programa: Pravo

Nositelj: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Izvođač: Pravni fakultet

Područje i polje: društvene znanosti, pravo

Mjesto izvođenja: Osijek, Pravni fakultet Osijek

Broj doktoranada: 35

Broj doktoranada kojima doktorat financira visoko učilište: 6

Broj onih koji sami plaćaju doktorski studij i onih kojima doktorski studij plaća poslodavac:
29

Broj neaktivnih doktoranada: 15

Broj nastavnika na doktorskom studiju: 40

Broj mentora na doktorskom studiju: 19

Broj doktoranda kojima je imenovan službeni mentor: 28

Ishodi učenja za studij:

Nakon što ispuni sve studijske obveze, izradi i javno obrani doktorsku disertaciju doktorand će moći:

IU 1.: izgraditi karijeru i promicati izvrsnost na nekoj od znanstveno-nastavnih ili znanstvenih institucija

IU 2.: obavljati visokospecijalizirane poslove i promicati profesionalnu izvrsnost primjenom stečenih znanja i generičkih vještina u pravnoj profesiji

IU 3.: produbljeno kritički analizirati, evaluirati i sintetizirati znanstvenu literaturu iz područja studija

IU 4.: prepoznati i samostalno definirati istraživačke probleme, osmišljavati i provoditi istraživanja na području društvenih znanosti, polja prava

IU 5.: razumjeti i primijeniti nove trendove u istraživačkoj metodologiji pravnih znanosti

IU 6.: implementirati i promicati visoka etička načela u vlastitim znanstvenim istraživanjima

IU 7.: javno prezentirati i prenositi rezultate svojih istraživanja znanstvenoj i općoj javnosti.

Struktura studijskog programa (trajanje 3 godine/6 semestara/180 ECTS-a):

1.-2. godina: (1. do 3. semestar): dva opća metodološka kolegija (svaki po 8 ECTS bodova), modul obveznih kolegija (svaki po 10 ECTS bodova), modul izbornih kolegija (svaki 8 ECTS bodova), istraživački seminar u 1. i 2. semestru i radovi (30 ECTS bodova) te na kraju obrana teme (20 ECTS bodova): ukupno 120 ECTS bodova, od čega se 70-100 bodova odnosi na kolegije.

3. godina: 60 ECTS bodova za istraživanje i obranu.

Omjer nastavnog i istraživačkog dijela programa: 70-100:110:80

PREPORUKA STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE

Na temelju obavljenog postupka reakreditacije, odnosno procjene dostavljenog materijala (Samoanaliza i dr.), posjeta visokom učilištu i razgovora predviđenih protokolom posjeta Stručnog povjerenstva, Stručno povjerenstvo donosi neovisno mišljenje u kojem Akreditacijskom savjetu Agencije preporučuje:

Izdavanje pisma očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka od dvije godine. Pismo očekivanja uključuje privremenu zabranu upisa novih studenata.

PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOG PROGRAMA

Povjerenstvo smatra da program ima brojne prednosti, ali i znatne probleme koji zahtijevaju žurno djelovanje:

1. Najvažniji problem je kvaliteta doktorskih disertacija, koja nije u skladu s međunarodnim standardima, a disertacije ne predstavljaju značajan doprinos znanosti.
2. Studenti ne provode dovoljno vremena baveći se istraživanjem. Istraživanja na kojima se temelji disertacija nisu dubinska i nisu u skladu s međunarodnim standardima.
3. Taj je problem dijelom rezultat velikog opterećenja kolegijima. Nastava se odvija tijekom prve dvije godine studija. Potrebno je posvetiti više vremena vlastitom istraživanju i radu na izradi disertacije tijekom prve i druge godine studija.
4. Nastavno opterećenje također konkretno znači da se tema doktorske disertacije odabire na kraju 4. semestra. Odabir teme doktorske disertacije potrebno je obaviti što je ranije moguće, kako bi se osiguralo da se na izradi doktorske disertacije radi što duže vremena, u najboljem slučaju tijekom sve tri godine studija.
5. Još jedan od problema je kvaliteta i kvantiteta radova koje objavljaju studenti, ali i nastavnici. Doktorski bi studij trebao biti centar izvrsnosti u kojem bi se obučavali istraživači koji će doprinositi znanosti na najvišoj razini. Ovdje to nije slučaj i tome treba hitno posvetiti pažnju, uključujući poticanje studenata i nastavnika na objavljivanje radova, kako putem formalnih uvjeta za vrednovanje rada, tako i sustavom nagrađivanja.

PREDNOSTI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Osnovna je prednost ovog studijskog programa blizak odnos nastavnika i studenata. Povjerenstvo je zamijetilo dobre međuljudske odnose i impresivnu radnu etiku.
2. Znatno su poboljšani knjižnični resursi i pristup bazama podataka, koji su sada na visokoj razini kvalitete.
3. Nastavno je osoblje vrlo prijemučivo na preporuke za poboljšanja, a mnoge su do sada i provedene.

NEDOSTACI STUDIJSKOG PROGRAMA

1. Studijski je program daleko od standardnog doktorskog studija. Studentima se tijekom prve dvije godine drži nastava i ne daje im se dovoljno vremena za neovisno istraživanje na doktorskoj razini.
2. Ozbiljan nedostatak internacionalizacije.
3. Nastavno osoblje objavljuje nedovoljno radova na visokoj razini.
4. Studijski program ne doprinosi unapređenju pravne znanosti.

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

1. Pohvalna su značajna poboljšanja knjižničnih resursa u posljednjih nekoliko godina.
2. Visoko motivirano nastavno osoblje kojem je neupitno stalo do posla i dobrobiti studenata.

USKLAĐENOSTS PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA

Propisani minimalni zakonski uvjeti	DA/NE
1. Visoko je učilište (VU) upisano u Upisnik znanstvenih organizacija u znanstvenom području doktorskog studija i ima pozitivan ishod reakreditacije (dopusnicu) za znanstvenu djelatnost i visoko obrazovanje.	DA
2. VU ima „vertikalnu“ studijskih programa (izvodi preddiplomske i diplomske sveučilišne studijske programe u istom području i polju) koji vode do doktorskog studija u istom području i polju ili poljima te potreban broj nastavnika, kao što je definirano člankom 6 Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, izvođenje studijskog programa i reakreditaciju visokih učilišta (NN 24/2010).	DA
3. VU ima zaposlen potreban broj znanstvenika, kako je definirano člankom 7 Pravilnika o uvjetima za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti, uvjetima za reakreditaciju znanstvenih organizacija i sadržaju dopusnice (NN 83/2010).	DA
4. Više od 50 % sadržaja na visokom učilištu izvode vlastiti nastavnici (nastavnici u punom radnom odnosu i izabrani u znanstveno-nastavna zvanja).	DA
5. Omjer je nastavnika i studenata na cijelom visokom učilištu ispod 1 : 30.	NE ¹
6. Visoko je učilište osiguralo javnost disertacija.	DA (3/3 disertacije javno su dostupne u repozitoriju DABAR)
7. Visoko je učilište osiguralo postupak oduzimanja akademskog stupnja (dr. sc.) odredbama statuta ili drugoga općeg akta ako se utvrdi da je stečen protivno propisanim uvjetima za njegovo stjecanje, grubim kršenjem pravila studija ili na temelju disertacije koja je plagijat ili krivotvorina.	DA
Dodatni uvjeti Akreditacijskog savjeta za izdavanje pozitivnog mišljenja	DA/NE
1. VU (ili više njih) ima barem pet nastavnika izabranih u znanstveno-nastavna zvanja u polju ili poljima relevantnim za izvođenje studija, uključenih u izvođenje doktorskog studija.	DA
2. VU u postupku posljednje reakreditacije ima standard Znanstvena i stručna djelatnost ocijenjen najmanje „djelomično provedeno“ (3).	NE ²
3. VU ima program doktorskog studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog istraživanja.	NE
4. Omjer mentora i doktoranada na visokom učilištu nije veći od 1 : 3.	DA
5. Mentor (svi) udovoljavaju svim sljedećim uvjetima: a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu ili suradničkom (post. doc.) i ima barem dvije godine istraživačkog post. doc. iskustva;	NE, vidi komentar

¹ Ovo je utvrđeno na temelju statističkih podataka u Samoanalizi, nakon provjere i na temelju pitanja koja je povjerenstvo postavilo tijekom posjeta.

² Zadnja je ocjena bila 2 (u početnoj fazi provedbe).

<p>b) aktivan znanstvenik u znanstvenom području doktorskog studija (u posljednjih pet godina objavljivao znanstvene radove, sudjelovao na međunarodnim znanstvenim skupovima i/ili sudjelovao u projektima (t. 2.);</p> <p>c) potvrđuje izvedivost okvirnog plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme);</p> <p>d) osigurava potrebne uvjete (uključujući finansijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog projekta ili na druge načine;</p> <p>e) prošao neku vrstu ospozobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.);</p> <p>f) ima pozitivno mišljenje visokog učilišta o mentorskom radu.</p>	
<p>Komentar:</p> <p>a) DA.</p> <p>b) NE: neki mentori nisu objavili niti jedan rad, većina ih je objavila 1 ili 2 rada; 7 od 19 mentora nisu bili aktivni ni na jednom projektu, većina mentora ima vrlo nizak h indeks (1-2);</p> <p>c) NE (ne odmah po upisu);</p> <p>d) NE, mnogi (njih 7) nisu bili aktivni ni na jednom projektu u posljednjih 5 godina;</p> <p>e) NE, ne svi (iako je velik broj nastavnika pohađao pedagošku obuku, nakon uvida je utvrđeno da ta obuka nije imala puno veze s mentorstvom);</p> <p>f) DA.</p>	
<p>6. Nastavnici udovoljavaju svim sljedećim uvjetima:</p> <p>a) zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnome radnom mjestu;</p> <p>b) aktivan znanstvenik, prepoznat u polju predmeta koji predaje (t. 1.).</p>	<p>a) DA B) NE. Vidi ocjenu kvalitete pod 1.6.</p>
<p>Komentari:</p> <p>a) Prema tablici u Samoanalizi, nemaju svi nastavnici publikacije (priličan broj ih uopće nema publikacija), za većinu nastavnika nedostaju podaci o citiranosti i h indeksu, dok ostali uglavnom imaju h indeks 1 ili 2.</p>	
<p>7. Mentor u pravilu ne sudjeluje u povjerenstvu za ocjenu teme, ocjenu i obranu doktorskog rada.</p>	<p>NE (mentor je član povjerenstva)</p>
<p>8. Program doktorskog studija osigurava barem tri godine individualnoga/samostalnoga istraživačkog rada (paralelno, individualno, unutar ili izvan nastave), a pod samostalnim se istraživačkim radom podrazumijeva pisanje disertacije, pisanje radova, odlazak na međunarodne konferencije, terenski rad, nastava u svrhu istraživanja i dr.</p>	<p>NE</p>
<p>Komentari:</p> <p>Doktorski je studij trogodišnji, no uključuje najmanje 2 godine nastave koja nosi od 70 do 100 ECTS bodova (ovisno o tome računaju li se istraživački seminari u nastavu ili ne). Prijedlog teme doktorske disertacije predaje se na kraju druge godine, ili prije početka treće. Stoga samo jedna godina ostaje za doktorsko istraživanje. Takva praksa nije optimalna, nije primjerena doktorskim studijima, i ne omogućuje unapređivanje pravne znanosti.</p>	

Nadalje, samo je jedan doktorand objavio rad proizašao iz doktorskog istraživanja (iako je objava rada u načelu obvezna i donosi ECTS bodove koji su potrebni za dovršenje studija).

Obrađene disertacije nisu dobri primjeri znanstvene izvrsnosti.

OCJENA KVALITETE

1. NASTAVNIČKI, MENTORSKII ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTURA	OCJENA KVALITETE (VISOKA RAZINA KVALITETE ILI POBOLJŠANJA POTREBNA) I OBJAŠNjenje POVJERENSTVA
1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij.	<p>Potrebna su poboljšanja Nemaju svi mentor i nastavnici objavljene radove, a mnogi nisu bili aktivni u projektima u posljednjih pet godina.</p> <p>Vrlo je malo citata u posljednjih pet godina, a h indeks je između 1 i 2 za većinu mentora i nastavnika.</p> <p>Popis znanstvenih projekata naveden u Samoanalizi uključuje uglavnom projekte koji su dovršeni prije više od 5 godina (Samoanaliza se odnosi na razdoblje od posljednjih 5 godina); samo su tri projekta bila u provedbi u promatranom razdoblju (a ti projekti u principu nisu ni bili znanstveni projekti, niti im je Fakultet bio koordinator): <i>Planning the future of cross-border families; TRANSFORMATION – New code of practice in management of NATURA 2000 and protected areas; i SEE / EU Cluster of Excellence in European and International Law.</i></p> <p>Dostavljeno je vrlo malo dokaza o financiranju istraživanja i izvrsnosti u istraživanjima, s izuzetkom uspostave Jean Monet katedre. Čak i u tom je slučaju iznos financiranja bio siromašan.</p> <p>Na Fakultetu je u posljednjih nekoliko godina izrađeno vrlo malo značajnih međunarodnih publikacija.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Potrebno je osigurati poticaje kako bi se riješili gore navedeni problemi.</i></p>
1.2. Broj i opterećenost nastavnika angažiranih na doktorskom studiju osiguravaju kvalitetno doktorsko obrazovanje.	<p>Potrebna su poboljšanja Ukupno radno opterećenje nastavnika u skladu je s Kolektivnim ugovorom i pravnim propisima.</p> <p>Međutim, na samom doktorskom studiju ima previše nastave. Činjenica da studenti moraju slušati velik broj kolegija tijekom prve dvije godine studija potpuno je neprihvatljiva. Povjerenstvo smatra da nastavnici u određenoj mjeri finansijski ovise o postojanju tih kolegija, što stvara pritisak da ih se ne ukine.</p>

	<p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Individualni nadzor doktoranada je primjereniji. Postojanje takvih kolegija predstavlja smetnju i potrebno je prekinuti njihovo izvođenje.</i></p>
1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Većina je nastavnika aktivna, do određene mjere. Međutim, prema tablici u Samoanalizi, nemaju svi aktivne istraživačke profile.</p> <p>Povjerenstvo izražava zabrinutost zbog malog broja radova, odsustva citata, h indeksa i projektnih aktivnosti na kojima bi nastavnici bili voditelji projekata, kao i međunarodne vidljivosti publikacija i suradnih aktivnosti.</p> <p>Nadalje, većina najcitanijih članaka u Scopusu nisu iz područja prava, iako su ih objavile osobe koje rade na Pravnom fakultetu. Između ostalog, najcitaniji članak svih nastavnika fakulteta u posljednjih par godina objavljen je u medicinskom časopisu. Kada se izuzme taj članak, broj ostalih citata vrlo je malen. Više detalja dostupno je pod 2.3.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Uvesti sustav nagradivanja objave visokorangiranih publikacija utemeljen na pokazateljima.</i></p>
1.4. Broj i kvalifikacije mentora osiguravaju kvalitetnu izradu doktorskoga rada.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>U skladu s gore navedenim, povjerenstvo izražava sumnju u kvalitetu mentorstva. Ako mentori nisu aktivno uključeni u znanstveni rad na međunarodnoj i najvišoj razini, njihove sposobnosti mentoriranja na najvišoj razini moraju nužno biti dovedene u pitanje.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Poduzeti mjere za poticanje i obvezivanje mentora na uključivanje u znanstveni rad na međunarodnoj razini.</i></p>
1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti nastavnika i mentora.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Visoko učilište ima brojne nagrade za poticanje publiciranja, što je pohvalno. Međutim, način na koji se to provodi je problematičan.</p> <p>To se u prvom redu odnosi na činjenicu da su pokazatelji kojima se procjenjuje tko treba dobiti nagradu kvantitativni</p>

	<p>(tko može napisati najviše članaka godišnje) a ne kvalitativni (tko može dati doprinos znanosti).</p> <p>Nadalje, nema dokaza da je dodjeljivanje nagrade potaknulo nastavnike da znatno unaprijede svoje istraživačke profile.</p> <p>Osim toga, iako su neki nastavnici pohađali pedagošku izobrazbu, nema dokaza da je ta izobrazba bila relevantna za mentorstvo.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Odmah se pozabaviti gore navedenom problematikom.</i></p>
1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima znanstvene/umjetničke discipline iz koje se izvodi doktorski program.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Određena je literatura dostupna u knjižnici Fakulteta, u kojoj postoji dio rezerviran za materijale za doktorski studij, kao i u „mini-knjižnicama“ koje nastavnici imaju u svojim uredima. Studenti također mogu koristiti međuknjižničnu posudbu kako bi naručili knjige iz drugih knjižnica. Knjižnica je nedavno povećala broj preplata na online baze časopisa, koje sada uključuju i HeinOnline, itd. Da bi pristupili tim resursima studenti ne moraju biti fizički prisutni na fakultetu, već im mogu pristupiti u svako doba putem VPN-a.</p> <p>Radno vrijeme knjižnice je od 8.00 do 19.00, a knjige se mogu posuđivati od 9.00 do 19.00. Preporuka je povjerenstva da se radno vrijeme prodluži do 20.00, kako bi se bolje prilagodili radnom vremenu izvanrednih studenata. Studenti su naveli da su zaposlenici službi susretljivi o pomažu im, bilo da je riječ o produljenju radnog vremena (po potrebi), ili nabavi knjiga međuknjižničnom posudbom, itd.</p> <p>Povjerenstvo je utvrdilo da je knjižnica provela znatna poboljšanja u posljednjih pet godina. To zavređuje svaku pohvalu, kao i stav knjižničnog osoblja, koje je bilo iznimno pozitivno i koje su studenti naročito pohvalili.</p> <p>Iako se studentima šalje velika količina informacija o konferencijama i financiranju istraživanja, sam studij osigurava tek vrlo malo sredstava za tu svrhu. Neki su studenti naveli da su im bili pokriveni troškovi sudjelovanja na međunarodnim konferencijama, dok su ostali rekli da su morali sami pokriti troškove iz vlastitih sredstava. Ponekad</p>

	<p>su im prijevoz na konferenciju osigurali nastavnici, no uglavnom je riječ o neformalnim dogovorima. Na temelju razgovora sa studentima utvrđeno je da studij ne osigurava sredstva za njihova istraživanja.</p>
2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
<p>2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatio djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i realizira doktorsko obrazovanje. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba.</p>	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Program je osnovan 2014. odlukom Senata Visokog učilišta i na temelju Elaborata o doktorskom studiju iz 2013. Međutim, i Elaborat i studijski program bilo je potrebno revidirati 2015. zbog nedostataka uočenih tijekom studija prve generacije koja je upisala ovaj program. Povjerenstvo također želi pohvaliti vodstvo doktorskog studija za promjene koje su uvedene nakon prethodne reakreditacije koju je proveo AZVO, što odražava otvorenost i pozitivan stav, pa se povjerenstvo nada da će i preporuke iz ovog izvješća biti prihvaćene u istom duhu.</p> <p>Povjerenstvo je dobilo na uvid i Strateški program znanstvenih istraživanja za razdoblje od 2015. do 2020. Strateški program ima 7 dijelova s posebnim naglaskom na „znanstvena istraživanja“ i „međunarodnu suradnju“, za koje su definirani konkretni ciljevi i očekivani ishodi. U Strateškom je programu naveden i popis istraživačkih tema, kao i konkretni ciljevi i ključni pokazatelji uspješnosti, kao i metode za njihov izračun.</p> <p>Međutim, iako je bio zamišljen kao detaljniji prikaz elementa „Strateškog plana“, ovaj „Strateški program“ još je uvijek na prilično visokoj razini i ne uključuje konkretne aktivnosti i preporuke. (Povjerenstvo je također imalo uvid u Akcijski plan koji prati ovaj Program i koji je proveden 2015./16., nakon prethodnog vrednovanja koje je proveo AZVO. Naša je preporuka da se nešto poput toga Akcijskog plana izradi za i za sve strateške programe.)</p> <p>Nadalje, u samom strateškom programu nigdje se ne pokušavaju „utvrditi znanstvene/umjetničke, kulturne, društvene i ekonomski potrebe“ kojima se Program treba baviti. (Moguće je da je to navedeno u Elaboratu koji se navodi u Samoanalizi, no povjerenstvo nije imalo uvid u Elaborat.) Zbog toga se popis „tema istraživanja“ za razdoblje od 2015. do 2020. čita kao puki popis znanstvenih interesa nastavnog osoblja (što je dodatno potaknuto činjenicom da je popis abecedan, a nije organiziran u</p>

	<p>konceptualne ili tematske cjeline), dok istodobno ne postoji procjena koja su potpodručja ili teme nedovoljno pokrivenе i koji su istraživački profili nastavnika (i studenata) potrebni.</p> <p>Osim toga, pokazatelji navedeni u strateškom programu nisu uvijek usklađeni s ciljevima koje bi trebali mjeriti, a ni skupno ne obuhvaćaju neke od ključnih aspekata tih ciljeva. Npr. za cilj „Unapređenje kvalitete poslijediplomskih studija (specijalističkih i doktorskih), prilagodba potrebama tržišta rada [sic]“ navedeni su sljedeći pokazatelji: 1) broj upisani studenata, 2) zadovoljstvo studenata, 3) broj radova u suautorstvu i 4) broj ponuđenih modula. Međutim, broj upisanih studenata dijelom je određen upisnim kvotama samog studija, školarinama, itd. što teško da može biti mjera „kvalitete“ programa (studenti se u konačnici mogu upisivati i na loše programe). Isto se odnosi i na broj ponuđenih modula. Niti jedan se pokazatelj ne odnosi direktno na međunarodnu suradnju, čak ni za cilj „Poticanje uključivanja nastavnog osoblja u nacionalne, međunarodne i europske projekte i druge oblike znanstveno-istraživačkih aktivnosti“. Zaključno, niti jedan od navedenih pokazatelja ne navodi konkretne vrijednosti koje se žele postići i/ili referentne vrijednosti za istorazinsku usporedbu, što otežava objektivnu procjenu napretka i <i>de facto</i> onemogućuje istorazinsko vrednovanje rezultata.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Pripremiti detaljan srednjoročni strateški plan (za trogodišnje ili petogodišnjerazdoblje) u kojem će se definirati istraživački prioriteti, postaviti jasne ciljne vrijednosti (usporedive s referentnim vrijednostima za istorazinsku procjenu) s ključnim pokazateljima uspješnosti i izraditi sustav poticanja, utvrditi koji su znanstveni/nastavni i studentski profili potrebni, izraditi finansijski plan, itd. Strateški je plan potrebno aktualizirati svake godine, a revidirati svakih pet godina.</i></p>
2.2. Pokretanje je doktorskoga studija usklađeno sa znanstvenom misijom i vizijom visokog učilišta, odnosno strateškim programom znanstvenoga/umjetničkoga istraživanja visokog učilišta.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Kako je već ranije navedeno, ponuda kolegija, kao i istraživačka strategija temelje se više na postojećoj ekspertizi i znanstvenim interesima nastavnog osoblja koje sudjeluje i izvođenju studijskog programa, nego na procjeni „potreba“.</p>

	<p>Nadalje, kako bi se studijski program uistinu uskladio s misijom Pravnog fakulteta da „dosegne izvrsnost u znanstveno-istraživačkom i nastavnom procesu“, kao i s misijom Visokog učilišta da „[pripremi] studente za stručni rad temeljen na znanstvenim spoznajama i metodama“ te da „uključi studente u znanstveno-istraživačke aktivnosti“, u studijskom je programu potrebno staviti veći naglasak na znanstvene metode, učestalije uključivati doktorande u rad na projektima koje provode nastavnici te osigurati finansijsku potporu za pokrivanje troškova provođenja vlastitih istraživanja studenata i njihovo sudjelovanje na međunarodnim konferencijama.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Izraditi strateški plan (kako je navedeno gore u točki 2.1.) i provesti ostale promjene koje su istaknute u ovom izvješću.</i></p>
	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>U posljednjih pet godina program je doživio najmanje dvije revizije koje su dovele do uvođenja preporučenih poboljšanja (vidi i točku 2.1.). Preporuka je povjerenstva da takve revizije trebaju postati redovita interna praksa i da ih treba provoditi povjerenstvo sastavljeno od internu imenovanih članova, kako bi se uklonila potreba za vanjskim savjetima kao poticajem promjena.</p> <p>Program redovito prati pokazatelje uspješnosti studenata, profesora i same institucije, no još uvijek postoji potreba za dodatnim praćenjem, kako je navedeno niže u tekstu.</p>
2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskog studija i radi na poboljšanjima.	<p>Voditelj studijskog programa odgovoran je za praćenje znanstvene produkcije i drugih znanstvenih aktivnosti studenata. Kao dio postupka ocjenjivanja napredovanja studenata, studenti su dužni dati mentorima na uvid podatke o znanstvenim publikacijama i drugim istraživačkim aktivnostima.</p> <p>Povjerenstvo je dobilo na uvid prilično dug popis znanstvenih publikacija i drugih aktivnosti alumnija i sadašnjih studenata (preko 80 radova), no riječ je o radovima prilično ograničenog akademskog odjeka – velik je broj radova objavljen ili u zbornicima s konferencijama, vlastitim časopisima Visokog učilišta ili časopisima koji nisu znanstvenog karaktera. Nadalje, na popisu se nalaze i publikacije koje su studeni objavili prije upisa na poslijediplomski studij. Nije u potpunosti jasno postoje li</p>

	<p>standardizirani postupci tijekom kojih se te publikacije priznaju/vrednuju na studijskom programu, ili postupci kojima se potiče objavljivanje u kvalitetnijim časopisima. (Iako postoji godišnja nagrada za izvrsnost za znanstvene publikacije profesora, takva nagrada ne postoji za studente. Nadalje, kako je gore navedeno, nagrada za znanstvenu izvrsnost nastavnika nije ustrojena na način da se nagradi izvrsnost, već se procjenjuje kvantiteta.)</p> <p>Osim toga, iako program prati određene longitudinalne podatke o napredovanju studenata upisanih na studij (uključujući neaktivne studente, pa čak i one koji se nikad nisu upisali), podaci koji su dani na uvid povjerenustvu nisu sadržavali informacije o stvarnim (npr. promjena posla/karijere, roditeljstvo, gubitak zanimanja za stjecanje akademске titule, finansijske poteškoće, nezadovoljstvo studijskim programom, itd.) ili formalnim (npr. nemogućnost upisa u viši semestar, nemogućnost predaje rada potrebnog za uspješno dovršenje kolegija ili istraživačkog seminara, itd.) razlozima za „neaktivnost“.</p> <p>Podaci pokazuju da je samo 3 od 16 studenata (19 %) prve generacije (upisanih od travnja 2014.) upisalo V. semestar do rujna 2018, što znači da su gotovi svi drugi studenti bili <i>de facto</i> neaktivni najmanje 2,5 godine. Samo je 10 od 19 (53 %) studenata druge generacije (upisanih od ožujka 2016.) upisalo IV. semestar do rujna 2018, što znači da su ostali bili <i>de facto</i> neaktivni najmanje godinu dana. Povjerenustvo stoga smatra da bi program imao koristi od praćenja ove vrste podataka kako bi se bolje razumjeli i uklonili neki od razloga produljenja razdoblja studiranja i smanjenja broja studenata.</p> <p>Sadašnji studenti ispunjavaju anketu o zadovoljstvu kolegijima i profesorima, kao i službama. Iako su prosječne ocjene prilično visoke, anketa ima ozbiljnih nedostataka koji ograničavaju korisnost prikupljenih povratnih informacija. Kolegiji i profesori ocjenjuju se jednom ocjenom, a ne s više ocjena za različite aspekte, a nema ni pitanja otvorenog tipa, koja bi mogla pružiti dodatan uvid. Još jedno ograničenje ankete jest to da kolegije i profesore često vrednuje jedna osoba (što ne daje stvarnu sliku, a predstavlja i prijetnju anonimnosti anketiranih studenata te potencijalno utječe na samo-cenzuriranje).</p>
--	--

	<p>Program prati objavljivanje radova i ostale aktivnosti nastavnika, s posebnim naglaskom na međunarodno priznate časopise (indeksirane u Scopusu, WoS-u, itd.) kao i na njihov faktor odjeka. Nadalje, 2018. uvedene su i nagrade za izvrsnost nastavnika u području 1) nastave i odnosa prema studentima, 2) znanstvenih istraživanja i 3) prijave i provedbe međunarodnih i europskih znanstvenih projekata.</p> <p>Međutim, popis radova koje su objavili nastavnici Fakulteta prilično je kratak, a velik je broj radova objavljen ili u zbornicima s konferencija ili u vlastitim časopisima Visokog učilišta. Još više zabrinjava vrlo malen broj citata i niski faktori odjeka.</p> <p>U Scopusu su indeksirane samo 34 publikacije svih nastavnika Fakulteta u prethodnih pet godina (2014. - 2018.), s ukupno tek 28 citata (~0,8 po publikaciji). Još više zabrinjava podatak da članci koji imaju najviše citata nisu iz područja prava (riječ je o članku o radio-terapiji određenih vrsta raka, koji je imao 12 citata, a drugi rad koji je imao više od jednog citata bio je iz područja informacijskih znanosti/knjižničarstva). Ako se isključe ta dva rada, čitav je fakultet objavio tek oko 25 radova iz područja prava indeksiranih u Scopusu s ukupno tek oko 10 citata (oko 0,4 po publikaciji). Iako je broj radova na HeinOnline znatno veći (136 u razdoblju od 2013. do 2018., no to se odnosi i na zbornike i vlastite časopise), podaci o citiranosti još su lošiji (oko 0,1 po publikaciji). Konačno, u WoS-u su indeksirana 64 rada (+18 koji su u postupku) u razdoblju od 2014. do 2018., s ukupno samo 8 citata (što je također oko 0,1 po publikaciji).</p> <p>Ovi rezultati izazivaju veliku zabrinutost za znanstvenu produkciju nastavnika, i kada je riječ o količini i o odjeku radova. Samo praćenje produktivnosti nije dovoljno ako ga ne prate direktnе mjere za rješavanje problema. Povjerenstvo smatra da je za uspjeh programa apsolutno nužno povećati znanstvenu produkciju nastavnika.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Prikupljati više podataka o razlozima za produljenje razdoblja studiranja i odustajanje od studija.</i> - <i>Poticati objavljivanje u recenziranim i međunarodnim časopisima i davati podršku studentima pokrivanjem</i>
--	--

	<p><i>troškova lektoriranja radova na engleskom jeziku koji su spremni za slanje međunarodnim znanstvenim časopisima.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Uspostaviti nagradu za znanstvene radove doktoranada. Ocjenjivati ih s obzirom na kvalitetu, a ne kvantitetu.</i> - <i>Procijeniti istraživačke profile nastavnog osoblja kako bi se mogla odrediti područja koja su previše zastupljena, i kako bi se rezultati te procjene mogli uključiti u postupke zapošljavanja u budućnosti.</i> - <i>Kriteriji za znanstvenu izvrsnost trebaju se u prvom redu odnosići na faktor odjeka (IF) publikacija, a ne na kvantitetu.</i> - <i>Osigurati veću znanstvenu produkciju nastavnog osoblja pružanjem bolje podrške i poticaja, uvođenjem strožih kriterija za publikacije, pa čak i promjenama nastavnog osoblja.</i>
	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Program je 2017. osnovao Vijeće mentora i Odbor za praćenje mentorskog rada. Odbor je izradio smjernice za unapređenje kvalitete programa.</p> <p>Kako je navedeno pod točkom 2.3., Pravni fakultet (a ne sam studijski program) dodjeljuje jednu od nagrada za izvrsnost u nastavi i odnosu prema studentima. Međutim, uspješan mentorski rad s doktorandima nosi samo 2 od ukupno 15 bodova, što nije poticajno za izvrsnost mentorskog rada.</p> <p>Alumniji ispunjavaju anonimne ankete o radu mentora i o zadovoljstvu uslugama i kvalitetom studija. Međutim, na temelju rezultata predstavljenih povjerenstvu, anketa ima samo pet općenitih pitanja, a ocjene se daju u rasponu od 1 do 5. Budući da nema pitanja otvorenog tipa, na koja bi doktorandi mogli davati detaljnije odgovore i obrazloženje svoje ocjene, korisnost ankete je ograničena.</p> <p>Voditelj studijskog programa i prodekan za znanost i poslijediplomske studije Pravnog fakulteta po potrebi posreduju između mentora i kandidata. Kako je navedeno u točki 4.5., studenti mogu jedanput promijeniti i mentora i temu.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Razmotriti uspostavu ili povećanje nagrada za mentore čiji studenti uspješno obrane temu i disertaciju.</i> - <i>Unaprijediti ankete za alumnije kako bi se prikupilo više relevantnih podataka o snagama i slabostima studijskog programa.</i>
2.4. VU sustavno prati uspješnost mentora / ima mehanizme vrednovanja mentora, promjene mentora i rješavanja mogućih problema između mentora i doktoranda.	

	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Povjerenstvo je općenito zadovoljno naporima Visokog učilišta da osigura akademsku čestitost i slobodu:</p> <p>Visoko je učilište izradilo Etički kodeks kojim se, <i>inter alia</i>, reguliraju „etički principi u znanosti u visokom obrazovanju“ (Točka 4.), uključujući akademsku čestitost, slobodu, prikupljanje i predstavljanje podataka, autorstvo, plagiranje, krivotvorene te odnosi između kolega i između nastavnika i studenata.</p> <p>Program se koristi softverom za provjeru izvornosti radova <i>Turnitin</i>, no samo za disertacije, dok takva obveza ne postoji za provjeru obrane teme, seminarske i znanstvene radove.</p> <p>U postupku predaje disertacije, studenti moraju potpisati Izjavu o izvornosti rada i dati suglasnost za objavu disertacije u fizičkim i digitalnim repozitorijima institucije (kao i u knjižnicama drugih Sveučilišta). Preporuka je povjerenstva da bi se slična izjava trebala uključiti i u postupak prijave teme.</p> <p>Povjerenstvo nije primilo prigovore doktoranda ili alumnija na ograničavanje njihovih akademskih sloboda.</p> <p>Doktorandi imaju pravo promijeniti mentora (i temu) disertacije jedanput, na temelju pisanog zahtjeva Vijeću i uz obvezan komentar prethodnog mentora.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>U metodološkim kolegijima staviti još veći naglasak na načela akademske čestitosti.</i> - <i>Uvesti obvezu korištenja softvera za provjeru izvornosti radova i za obranu teme disertacije, kao i za seminare i znanstvene radove, te omogućiti studentima služenje takvim softverom.</i>
2.6. Postupak izrade i obrane teme doktorskog rada jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme doktorskoga istraživanja.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Postupak izrade i obrane teme jasan je i objektivan te obuhvaća javno predstavljanje teme, koje mora biti najavljen na mrežnim stranicama i na oglasnoj ploči studija najmanje tjeđan dana prije obrane.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Studij bi trebao razmotriti uvođenje sljedećih poboljšanja:</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - uvođenje ranijeg prihvaćanja teme doktorskog rada (koje je trenutačno na kraju četvrtog semestra) - isključivanje mentora (čak i ako još nije formalno imenovan) iz povjerenstva za obranu teme doktorskog rada - uvođenje međunarodnog vrednovanja doktorskog rada.
2.7. Ocjena doktorskoga rada rezultat je znanstvene procjene neovisnoga povjerenstva.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Iako se Pravilnikom Visokog učilišta propisuje da mentori ne mogu biti predsjednici povjerenstava za svoje kandidate, povjerenstvo je dobilo informaciju da je studij 2018. usvojio dodatni Pravilnik kojim se propisuje da mentori uopće ne mogu biti članovi povjerenstava za svoje kandidate. Nadalje, do sada (bile su tri obrane doktorskih radova) je bio zadovoljen kriterij da „najmanje jedan“ član povjerenstva za obranu doktorskog rada mora biti „vanjski član ili osoba koja nije nastavnik na poslijediplomskom studiju“. (Napominjemo da je u slučaju kada je mentor bio član povjerenstva za obranu doktorskog rada, taj mentor bio i jedini vanjski član.)</p> <p>Iako su disertacije javno dostupne i imaju sažetke na engleskom jeziku, i dalje je ograničena izloženost disertacija međunarodnom vrednovanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - disertacije i obrane obično su na hrvatskom jeziku - zbog toga su vanjski članovi povjerenstava obično s drugih Visokih učilišta u Hrvatskoj ili iz bliže regije (zemalja bivše Jugoslavije, jer u tim slučajevima hrvatski ne predstavlja prepreku). <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>- Pozabaviti se rješavanjem navedene problematike.</i></p>
2.8. VU objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Većina potrebnih informacija o studijskom programu objavljena je mrežnoj stranici studija, a regionalne dnevne novine <i>Glas Slavonije</i>, povremeno objavljaju tematski dio pod nazivom <i>Sveučilišni glasnik</i>. Izrađena je i knjižica sa svim potrebnim informacijama, koja je dostupna na mrežnim stranicama i distribuirana se potencijalnim kandidatima (npr. članovima Hrvatske komore) elektroničkom poštom. Nadalje, na temelju finansijskih izvješća stječe se dojam da se (u nekim slučajevima) studij oglašavao i u nacionalnim dnevnim novinama <i>Jutarnji list</i>. Mrežne su stranice dostupne na engleskom i njemačkom jeziku.</p>

	<p>Nažalost, iako bi trebala postojati posebna stranica za svakog člana nastavnog osoblja, mnoge poveznice nisu aktivne ili vode do praznih stranica, dok one na kojima postoje određeni sadržaji uključuju uglavnom opće biografske podatke, a sadrže tek minimalne, ili uopće ne sadrže, podatke o znanstvenom profilu ili interesima nastavnika. (Situacija je još gora na stranicama na engleskom i njemačkom.) Stoga mrežna stranica ne omogućuje zainteresiranim kandidatima pregled istraživačkih profila i interesa nastavnika, što je ključ za privlačenje budućih akademskih talenata i postizanje optimalne usklađenosti između interesa studenata, nastavnika i programa u cjelini.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Objaviti podatke koji nedostaju na mrežnim stranicama (na hrvatskom, engleskom i njemačkom).</i> - <i>Ažurirati profile nastavnika (barem na hrvatskom i engleskom) za sve nastavnike fakulteta, navesti njihove istraživačke interese, publikacije i kolegije na stranicama studija.</i> - <i>Razmotriti mogućnost oglašavanja odnosno objavljivanja informacija u studiju u međunarodnim medijima.</i>
2.9. Finansijska sredstva prikupljena za potrebe doktorskog obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprijeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanja doktoranda kako bi uspješno završili program).	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Povjerenstvo smatra da se kandidatima osigurava tek vrlo ograničena potpora za terenska istraživanja ili sudjelovanje na konferencijama (osim ako je riječ o konferencijama koje organizira ili Visoko učilište ili sam studij), iako finansijska izvješća (<i>Izvještaj o radu i poslovanju</i>) pokazuju da prihodi studija redovito i značajno nadilaze troškove.</p> <p>Prihodi programa od prve dvije generacije studenata (od 2013. do studenog 2017.) bili su oko 220 % veći od troškova. Čak i ako se oduzme 5 % i 30 %, koliko odlazi u Fond Sveučilišta i Pravnog fakulteta, preostala su sredstva još uvjek oko 110 % veća od ukupnih troškova u istom razdoblju. (Napominjemo da se u Samoanalizi iz 2018. navodi da samo 20 % ukupnih prihoda ide Pravnom fakultetu, što znači da je raskorak između prihoda i troškova još i veći.)</p> <p>Uslijed toga 34 % ukupnih prihoda ostvarenih u promatranom razdoblju nije utrošeno. To znači da postoje sredstva koja bi trebalo staviti na raspolaganje za podršku</p>

	<p>doktorandima i financiranje njihovih istraživanja, ili bi trebalo smanjiti školarine.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Ulagati više u studente (stipendije, fond za sudjelovanje na skupovima, fond za istraživanja) ili smanjiti školarine.</i>
2.10. Školarina se utvrđuju na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija).	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>S obzirom da finansijska izvješća koja su bila dostupna povjerenstvu (vidi točku 2.9.) dosljedno pokazuju da su prihodi studija veći od troškova, te da se neutrošena sredstva brzo akumuliraju, povjerenstvo smatra da školarina nije utvrđena na temelju stvarnih troškova studija.</p> <p>Nadalje, cijena rada za drugu generaciju doktoranada značajno je smanjena (jer su nastavni sati na studiju uračunati u ukupan fond nastave nastavnika), no to se nije odrazilo na školarine.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Prvo procijeniti troškove, uskladiti se s provedbom srednjoročnog strateškog plana, a potom procijeniti iznos školarina kao samo jedan (ali ne i jedini) izvor financiranja.</i></p>
3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA	
3.1. VU određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Prema Samoanalizi, trenutačno je na studij upisano 35 doktoranada, a 28 ih ima imenovane mentore, što znači da je zadovoljen preporučeni omjer broja studenata i nastavnika od 3:1. Međutim, nije jasno koliko je mentora doista formalno imenovano mentorima, a koliko ih je samo privremeno imenovano do kraja 4. semestra, kada se pokreće formalna procedura imenovanja mentora.</p> <p>Mentori zadovoljavaju relevantne kriterije za mentorstvo doktorskih istraživanja kandidata. Međutim, njihovu je znanstvenu produktivnost potrebno znatno povećati (vidi točku 2.3.).</p> <p>Nastavno opterećenje većine nastavnika ne prelazi zakonski definirane okvire. Četvero mentora imaju veću normu of</p>

	<p>propisane, što predstavlja dodatno opterećenje za mentorski posao.</p> <p>Ugovorom o studiranju na Visokom učilištu propisuju se samo opće obveze mentora i kandidata.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Stručno povjerenstvo smatra da je potrebno izraditi detaljne smjernice za mentorstvo kako bi se osigurala znanstvena kvaliteta rada kandidata te uspostaviti sustav praćenja provedbe ovih smjernica na Visokom učilištu.</i></p>
3.2. VU određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Stručno povjerenstvo ne smatra da se upisne kvote uistinu određuju na temelju općih znanstvenih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba. Međutim, više je studenata navelo kako je lokacija fakulteta razlog za upis studija, što potvrđuje činjenicu da u ovoj regiji postoji određena potreba za doktorskim programom iz područja prava.</p> <p>U Elaboratu doktorskog studija prava izrijekom je navedeno da "optimalan broj polaznika koji se mogu upisati na doktorski studij, uzimajući u obzir prostorne kapacitete, opremu i broj nastavnika, jest 20." (str. 133., točka 4.8.) Riječ je o pozitivnoj praksi koja osigurava da se na studijski program ne upisuje previše studenata.</p>
3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno na temelju apsorpcijskih potencijala znanstveno-istraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Pri određivanju upisnih kvota Visoko učilište na uzima u obzir dostupno financiranje za kandidate. Samo 6 od 35 studenata financira samo Visoko učilište. Nastavnici koji rade na poslijediplomskom studiju uključeni su u vrlo malen broj projekata, a iz razgovora sa studentima slijedi da je manje od pet studenata uključeno ili je bilo uključeno u projekte u određenoj fazi.</p> <p>Prema Europskoj udruzi sveučilišta „razvoj kvalitetnih doktorskih programa i uspješnost doktorskih kandidata u završavanju studija zahtijeva odgovarajuće i održivo financiranje.“ (Salzburg II preporuke, Europska udruga sveučilišta, 2010., str. 7).</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>- Stručno povjerenstvo potiče Visoko učilište da aktivno radi na ugovaranju znanstvenih projekata koji mogu biti izvor</i></p>

	<p><i>financiranja doktoranada. Prilika za sudjelovanje u znanstvenim projektima ključna je za doktorande jer im omogućuje da prodube svoje razumijevanje znanstvenih istraživanja i bolje se umreže.</i></p>
	<p>Potreba su poboljšanja</p> <p>Problematična je činjenica da se mentorи imenuju tek na kraju četvrtog semestra, kada se brani tema istraživanja. Doktorandi ipak imaju privremenog mentora od 1. semestra, koji u većini slučajeva kasnije bude i formalno imenovan mentorom. Međutim, međunarodni standardi nalažu da se student počne baviti konkretnim istraživačkim problemom kojeg je izabrao prije upisa na studij. Ispitivanje različitih tema tijekom prve dvije godine, a potom rad na disertaciji tijekom samo jedne godine u velikom je raskoraku s prirodom doktorskih studija, „(...) jezgrena sastavnica doktorskog obrazovanja jest unapređivanje znanja kroz izvorno istraživanje“ (Salzburg II preporuke, Europska udruga sveučilišta, 2010., str. 6). Stoga je preporuka stručnog povjerenstva da se mentor imenuje u prvom semestru studija za sve kandidate.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Iako su studenti iznimno zadovoljni fleksibilnošću i učestalošću komunikacije s mentorima, preporuka je povjerenstva da se izradi službeni i održivi plan istraživanja kojega bi se držali mentorи, kako bi se ostvarila bolja znanstvena produkcija, a čiju bi provedbu nadziralo Visoko učilište. Neformalni odnosi između studenata i mentora ne predstavljaju problem dok god se postižu visoki standardi znanstvenih istraživanja. Preporuka je povjerenstva da se u nastojanjima da se dosegnu visoki standardi koristi nešto strukturirаниji pristup. Nedavno uveden rad kojeg trebaju izraditi svi budući kandidati vrlo je dobra polazna točka za plan istraživanja koji mentor и kandidat mogu početi razvijati u prvom semestru. Povjerenstvo smatra da je za svakog kandidata potrebno izraditi okvirni raspored u kojem će se definirati zadaci koje kandidat treba odraditi, poput čitanja zadane literature i pisanja dijelova disertacije.</i></p> <p><i>Jedna je studentica navela da je njezin mentor zatražio da napiše nekoliko stranica relevantnih za njezino istraživanje, što se može smatrati primjerom dobre prakse. Još jedan dobar primjer je i nastavnica koja je rekla povjerenstvu da sa studentima razgovara o izradi disertacije, pokazuje im motivacijski video i raspravlja o pitanjima poput „koliko</i></p>
3.4. VU vodi računa pri odabiru i broju upisanih kandidata o tome da svaki kandidat koji će biti upisan ima potencijalnog mentora. Pri upisu se vodi računa za svakog kandidata o održivom planu istraživanja i uspješnom završetku doktorskog rada.	

	<i>slučajeva znanstvenik treba analizirati“ ili „postoje li glupa istraživačka pitanja?“.</i>
3.5. VU osigurava regrutiranje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz zemlje i inozemstva.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Visoko učilište ne regrutira kandidate iz inozemstva. Ne poduzimaju se ni koraci da se osigura regrutiranje zainteresiranih, nadarenih i visokomotiviranih doktoranada iz inozemstva. Do sada su studij upisala samo dva studenta iz inozemstva.</p> <p>Iako nastavnici tvrde da bi rado nudili kolegije na engleskom jeziku, to za sada nije slučaj, što predstavlja prepreku za upis kandidata koji ne govore hrvatski.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Stručno povjerenstvo smatra da Visoko učilište treba ponuditi mogućnost izvođenja kolegija na engleskom (i drugim stranim jezicima) te se poraditi na promicanju studija u inozemstvu kako bi se privukli visokomotivirani studenti iz drugih zemalja.</i></p>
3.6. Postupak je izbora upisanih doktoranada javan i utemeljen na izboru najkvalitetnijih kandidata.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Postupak izbora je javan i uključuje intervju, kao i motivacijsko pismo u kojem kandidati kratko obrazlažu temu istraživanja kojom bi se željeli baviti. Tome je 2018. pridodan i rad koji kandidati trebaju predati, a koji sadrži istraživačka pitanja, metodologiju i očekivani znanstveni doprinos njihova istraživanja na nekoliko stranica.</p> <p>Međutim, tijekom posjeta je postalo jasno da se ne odbija velik broj kandidata, što znači da Visoko učilište ne odabire samo najbolje prijavitelje. Pohvalno je što nastavnici ohrabruju studente za nastavak studija, čak i ako vide da slabije napreduju. Visoko bi učilište trebalo biti oprezno pri prihvaćanju kandidata koje zanima samo stjecanje titule, kao i onih koji žele proširiti svoje spoznaje iz određenog područja prava, a bez stvarnog interesa za provođenje originalnih znanstvenih istraživanja.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Uspostaviti stroži postupak izbora kako bi se osigurao odabir samo izvrsnih kandidata.</i></p>
3.7. VU osigurava razvidnost postupka izbora kandidata u skladu s objavljenim kriterijima te postupka prigovora.	<p>Visoka razina kvalitete</p> <p>Prema Samoanalizi (str. 45) prijavitelji imaju pravo uvida u svoju prijavu, a kandidati koji nisu primljeni dobiju obrazloženje zašto su odbijeni, kao i informacije o</p>

	mogućnosti podnošenja prigovora na odluku Visokog učilišta o odbijanju njihove prijave.
3.8. Postoji mogućnost priznavanja prethodnih postignuća doktoranada i kandidata za studij.	<p>Visoka razina kvalitete Visoko učilište uspostavilo je proceduru priznavanja prethodnog obrazovanja i postignuća kandidata.</p>
3.9. Prava i obveze doktoranda određene su odgovarajućim aktima visokog učilišta te ugovorom o studiranju koji osigurava visoku razinu institucijske i mentorske potpore doktorandima.	<p>Potrebna su poboljšanja Visoko učilište ima pravilnik u kojem su vrlo općenito opisana prava doktoranda.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Stručno povjerenstvo potiče Visoko učilište da revidira pravilnik i detaljno opiše način na koji se osigurava strukturirana i učinkovita mentorska potpora. Kako bi istraživanja kandidata predstavljala važan doprinos znanosti, potrebno je uspostaviti jasne smjernice za mentore. Te bi smjernice trebale uključivati obvezu mentora da na početku mentorstva izradi istraživački plan (vidi točku 3.4.), obvezu mentora da se sastane s kandidatom (uživo, putem video chata ili telefonski) najmanje jedanput mjesечно kako bi raspravili temu istraživanja, kao i obvezu da radi na prijedlogu istraživanja od imenovanja (što se treba obaviti u prvom semestru).</i></p>
3.10. Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij.	<p>Potrebna su poboljšanja Mogu se poboljšati mehanizmi institucijske podrške za uspješnu prohodnost doktoranda kroz doktorski studij. Pohvalno je što nastavnici kontinuirano putem elektroničke pošte obavještavaju studente o međunarodnim konferencijama i ostalim prilikama koje bi im mogle biti zanimljive. Studenti su naveli da imaju obvezu pisanja ili izlaganja radova kao jedan od načina polaganja ispita, što im omogućuje razvoj vještina akademskog pisanja i izlaganja. To je dobra alternativa pismenim ispitima, no ipak bi bilo dobro uvesti kolegij akademskog pisanja i prezentacijskih vještina, na kojem bi studenti naučili osnove.</p> <p>Još jedna dobra praksa je Doktorski kolokvij koji služi kao platforma za razmjenu iskustava i ideja te planiranje budućih aktivnosti i tri doktorske konferencije. Međutim, iako se kolokvij treba održavati dvaput godišnje, do sada je održan samo jedanput. Nadalje, samo šest studenata financira Visoko učilište, a sredstva za financiranje sudjelovanja na skupovima u inozemstvu za studente koje ne financira Visoko učilište vrlo su ograničena, ili ih gotovo uopće nema. Osim toga, na pitanje o načinima usvajanja generičkih i prenosivih vještina, uprava je odgovorila da</p>

	<p>nisu planirane nikakve posebne aktivnosti jer je riječ o malom programu.</p> <p>U Samoanalizi je navedeno da je 35 doktoranada objavilo ukupno 82 znanstvena rada (što je 2,34 rada po studentu) (i) sudjelovalo na 64 konferencije (tj. 1,82 konferencije po studentu).“ (str. 47) Međutim, od članaka koje je povjerenstvo dobilo na uvid, četvrtina ih je napisana prije pokretanja studija (2014.), a određeni je broj radova stručni, a ne znanstveni.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Preporuka stručnog povjerenstva Visokom učilištu jest osigurati sljedeće:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>uključivanje više studenata u istraživačke projekte</i> - <i>održavanje Doktorskog kolokvija dvaput godišnje, kako je i planirano</i> - <i>korištenje Doktorskog kolokvija kao prilike za izlaganje istraživanja, dobivanja povratnih informacija od kolega i nastavnika, te njegovanja pripadnosti akademskoj zajednici</i> - <i>uvodenje dodatnih kolegija o prijavi i vođenju projekta, prezentacijskim vještinama i vještinama akademskog pisanja</i>
4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOG STUDIJA	
4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>U usporedbi s međunarodnim standardima program ima značajne nedostatke.</p> <p>To se u prvom redu odnosi na trajanje i dubinu istraživanja (što bi trebalo biti najmanje tri godine neovisnog istraživanja znanstveno relevantne teme u punom radnom vremenu, s novim i inovativnim rezultatima, a na ovom se studijskom programu sav znanstveni rad vrši tijekom zadnje godine studija).</p> <p>Obrana i ocjena disertacije predstavljaju još jedan problem jer se uglavnom obavljaju internu ili lokalno, što ne osigurava da su disertacije kvalitativno usporedive s onima na međunarodnoj razini.</p> <p>Dodatac je problem i velik broj kolegija. Preporuke <i>Salzburg II</i> predviđaju da kolegiji ne bi trebali obuhvaćati više od 20 % studijskog programa. Na ovom studiju tijekom prve dvije godine većinom se slušaju kolegiji.</p>

	<p>Mentori bi trebali biti priznati i aktivni znanstvenici (s publikacijama na međunarodnoj razini, projektnim aktivnostima, suradnjom s društvenom zajednicom, itd.), što ovdje nikako nije slučaj.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Odmah se pozabaviti gore navedenom problematikom.</i></p>
4.2. Ishodi učenja navedeni na razini studijskog programa i njegovih segmenata u skladu su s razinom 8.2. HKO-a. Oni jasno opisuju kompetencije koje će doktorandi razviti tijekom doktorskoga studija i etičke zahtjeve znanstveno-istraživačkog / umjetničkog rada.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Program ne obrazuje buduće neovisne istraživače sa svim vještinama i znanjima potrebnim da se nastavi akademска ili neka druga vrsta karijere na međunarodnoj razini. Nema puno dokaza o doktorandima koji su postigli razinu izvrsnosti kakva se očekuje od visoke doktorske razine.</p> <p>O tome svjedoče disertacije, kao i ostale aktivnosti na studiju (projekti, sudjelovanje na skupovima, objavljeni radovi, generičke vještine, itd.). Iako studenti ostvaruju ishode učenja, zadovoljni su i imaju dobru podršku, način na koji je studij organiziran ne podržava razvoj takve vrste vrhunskih istraživača.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Potrebna je cjelovita reforma kako bi se osiguralo da je studij više usmjeren na izradu disertacije a manje na nastavu, da je manje ispita i više vremena provedenog na izradi disertacije, njenom produbljivanju i postizanju izvrsnosti.</i></p>
4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskog i istraživačkog rada.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Studijski program ima logičnu i jasnou strukturu i studenti mogu uspješno dovršiti studij za 3 godine, te steći zacrtane ishode učenja. Organizacija u module, s obveznim i izbornim modulima omogućuje studentima dovoljno fleksibilnosti i specijalizacije. Povjerenstvo je uočilo da studenti često zapnu na četvrtom semestru i ne mogu ispuniti uvjete potrebne za obranu teme.</p> <p>Treba također navesti da se viši ishodi učenja za doktorsku razinu ne ostvaruju u potpunosti, ili se to događa tek u završnom dijelu programa. Općenito je potrebno pojačati istraživački fokus i u smislu teorijske širine i dubine, kao i po pitanju istraživačkih metoda i nacrta istraživanja.</p> <p><i>Preporuka:</i></p>

	<p><i>Na kraju prve godine (ako ne i ranije) svi bi studenti trebali odabratи temu i trebao bi im biti imenovan mentor, kako bi započeli rad na definiranju istraživačkih pitanja, metodologiji i nacrtu istraživanja.</i></p>
4.4. Programom doktorskog studija postižu se ishodi učenja i kompetencije u skladu s razinom 8.2. HKO-a.	<p>Potrebna su poboljšanja Disertacije koje je povjerenstvo pregledalo nisu bile takvog kalibra da bi mogle predstavljati doktorsku razinu na međunarodnoj sceni. Ne bi bile prihvatljive na sveučilištima u zapadnoj Europi.</p> <p>Povjerenstvo smatra da, iako nastavno osoblje nema dovoljno kontakata s međunarodnom akademskom zajednicom, nije riječ o nedostatku njihovih kompetencija, već o činjenici da je svo istraživanje za disertaciju svedeno samo na zadnju godinu studija.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Potrebna je cjelovita reforma studijskog programa kako bi se osigurao odabir teme disertacije puno ranije, smanjio broj predavanja i posvetilo više vremena istraživanjima i izradi disertacije, što bi jamčilo kvalitetniji rezultat.</i></p>
4.5. Obrazovne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana), na različitim aktivnostima doktoranda, prikladne razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja.	<p>Potrebna su poboljšanja Program i nastavne metode u načelu su prikladne razini 8.2. HKO-a. Međutim, pregledom kolegija, sadržaja i nastavnih metoda (na temelju izvedbenih programa koje je dostavilo Visoko učilište), te na temelju obranjenih disertacija, utvrđeno je da kolegiji ne pripremaju studente dovoljno za provođenje doktorskih istraživanja u skladu sa suvremenim međunarodnim standardima, posebice po pitanju nacrtu istraživanja i metodologije.</p> <p>Iako studijski program sada obuhvaća dva obvezna kolegija iz istraživačkih metoda i nacrtu istraživanja (Metodologija društvenih znanosti i Metodologija pravnih znanosti), ukupan broj sati nastave metodologije ostao je isti (jer svaki kolegij sada obuhvaća 15 sati predavanja, bez radionica i seminarja). Nadalje, istraživačke metode i izrada nacrtu istraživanja nisu dovoljno pokrivene ostalim kolegijima, već je o njima riječ samo u metodološkim kolegijima. Zaključno, oba metodološka kolegija mogla bi se unaprijediti proširivanjem literature dodatnim inozemnim naslovima kako bi se osigurao kvalitetan uvod u suvremene debate, teme i metode u ovom području. (Metodologija pravnih znanosti također bi trebala imati raznovrsniju literaturu, jer</p>

	<p>se trenutačno ona uglavnom svodi na vlastite publikacije nastavnika.)</p> <p>Nastavne su metode uglavnom temeljene na predavanjima i vrednovanju putem usmenih ili pismenih ispita, što je prikladnije za diplomsku razinu.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Preporuka je povjerenstva da se smanje ili uklone bodovi koji se stječu prisustvovanjem ili sudjelovanjem, a da se više bodova stječe pisanjem radova umjesto polaganjem ispita.</i></p> <p><i>Preporučuje se i fokusirniji pristup relevantnim temama, poput metodologije, kako je gore navedeno.</i></p>
4.6. Program omogućava stjecanje generičkih vještina.	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Na pitanje o načinima usvajanja generičkih i prenosivih vještina, uprava je odgovorila da nisu planirane nikakve posebne aktivnosti jer je riječ o malom programu.</p> <p>Studenti su naveli da imaju obvezu pisanja ili izlaganja radova kao jedan od načina polaganja ispita, što im omogućuje razvoj vještina akademskog pisanja i izlaganja. To je dobra alternativa pismenim ispitima, no ipak bi bilo dobro uvesti kolegij akademskog pisanja i prezentacijskih vještina, na kojem bi studenti naučili osnove.</p> <p><i>Preporuka:</i></p> <p><i>Preporuka je stručnog povjerenstva da se ponude dodatni kolegiji na kojima bi se usvajale vještine prijave i vođenja projekata te akademskog pisanja i prezentacijskih vještina.</i></p>
4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i ospozobljavanja doktoranda (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.).	<p>Potrebna su poboljšanja</p> <p>Kolegiji su fleksibilni i prilagođeni individualnim potrebama i istraživačkom planu studenata. Mentorji su dostupni i trude se omogućiti studentima da se usredotoče na temu koja ih zanima. Međutim, ne postoje individualni istraživački planovi.</p> <p>Postoji raskorak između metodoloških kolegija, koji se, prema tvrdnjama nastavnika, prilagođavaju individualnim potrebama studenata, i kvaliteti metodologije u dovršenim disertacijama. Stoga se stječe dojam da nastavni program ne priprema doktorande u dovoljnoj mjeri za sadašnja i buduća istraživanja.</p> <p><i>Preporuka:</i></p>

	<p><i>Preporuka je stručnog povjerenstva da mentori izrade individualne istraživačke planove za sve svoje kandidate u trenutku imenovanja za mentore. Nadalje, Visoko učilište treba osigurati da se spoznaje stečene na metodološkim kolegijima prenose na visokokvalitetne istraživačke metode i nacrt istraživanja za disertaciju.</i></p>
4.8. Program osigurava kvalitetu međunarodnom povezanošću i mobilnošću nastavnika i doktoranda.	<p>Potrebna su poboljšanja Nedovoljna je razina internacionalizacije na Fakultetu, a posebice na studijskom programu.</p> <p>Povjerenstva za obranu disertacije nemaju međunarodni karakter. Slaba je mobilnost studenata. Mobilnost mentora i njihova međunarodna vidljivost također je razlog za zabrinutost. Već su navedeni i problemi s izradom disertacija i održavanjem nastave na engleskom jeziku. Postoji i ozbiljan manjak radova objavljenih u priznatim međunarodnim časopisima.</p> <p><i>Preporuka:</i> <i>Kako je već navedeno, potrebno se pozabaviti navedenim slabostima.</i></p>

*** NAPOMENA: PREPORUKE STRUČNOG POVJERENSTVA AKREDITACIJSKOM SAVJETU AGENCIJE I OZNAKA KVALITETE**

Zadaća je stručnog povjerenstva u reakreditaciji doktorskih studija višestruka. Povjerenstvo ili dio povjerenstva koje odlazi u posjet visokom učilištu izrađuje prijedlog izvješća na temelju samoanalize, posjeta i popratne, relevantne dokumentacije. Prijedlog izvješća usvajaju svi članovi povjerenstva jednoga grozda, a predsjednik povjerenstva grozda zadužen je za uskladivanje razine ocjenjivanja.

Stručno povjerenstvo u izvješću donosi procjenu zadovoljava li visoko učilište na doktorskome studijskom programu propisane zakonske i podzakonske uvjete, zadovoljava li dodatne/preporučene uvjete koje je utvrdio Akreditacijski savjet Agencije te ima li pozitivnu, odnosno zadovoljavajuću ocjenu kvalitete prema kriterijima ovoga dokumenta. Uz to stručno povjerenstvo obvezatno mora izraditi preporuke za unapređenje kvalitete.

Na temelju procjene svih navedenih elemenata, stručno povjerenstvo može predložiti Akreditacijskom savjetu Agencije: izdavanje potvrde o ispunjavanja uvjeta; pismo očekivanja s rokom uklanjanja nedostataka do tri godine ili uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo procijeni da visoko učilište svojim doktorskim programom ne zadovoljava zakonske i podzakonske uvjete ili da je kvaliteta izvođenja programa narušena (ne zadovoljava dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta ili je ocjena kvalitete jako loša), ono treba predložiti uskratu dopusnice.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su zakonski i podzakonski uvjeti zadovoljeni, ali je kvaliteta narušena u određenim (gore navedenim) elementima te kako se utvrđeni nedostaci mogu ispraviti u roku do tri godine, ono treba predložiti pismo očekivanja.

Ako stručno povjerenstvo smatra da su svi zakonski, podzakonski i dodatni/preporučeni uvjeti zadovoljeni, a ocjena kvalitete zadovoljavajuća, odnosno da studijski program ispunjava pravilno zacrtane ishode učenja za tu razinu i područje znanosti, ono može predložiti izdavanje potvrde te obvezati visoko učilište na unapređenje kvalitete u okviru naknadnog praćenja i izvještavanja Agenciji.

Konačno, ako je stručno povjerenstvo, prema gore navedenim kriterijima, predložilo izdavanje potvrde o ispunjavanju uvjeta te je procijenilo kako se, osim minimalnog praga kvalitete studijskog programa, odnosno razine kvalifikacijskog okvira, program treba prepoznati kao doktorski program „visoke razine kvalitete“, tada ono Akreditacijskom savjetu može predložiti da Agencija takvu doktorskom programu dodijeli oznaku kvalitete „visoka razina kvalitete“. Time Agencija, uz suglasnost Akreditacijskog savjeta, visokom učilištu dodjeljuje pravo uporabe oznake u akademsku i promidžbenu svrhu.

Oznaka kvalitete „visoka razina kvalitete“ ne može se predložiti odnosno dodijeliti programu ni visokom učilištu koje ne zadovoljava sve zakonske i podzakonske uvjete navedene u ovom dokumentu i sve dodatne/preporučene uvjete Akreditacijskog savjeta. Osim navedenog, ocjena kvalitete programa treba odražavati visoku razinu kvalitete na način da je najmanje polovica potkriterija u svakom kriteriju ocjene kvalitete ocijenjena kao visoka razina kvalitete. Akreditacijski savjet Agencije donosi konačno mišljenje o dodjeli oznake. Sadržaj i oblik oznake kvalitete propisat će Agencija svojim općim aktom.

Akreditacijski savjet Agencije na sjednici razmatra završno izvješće sa svim preporukama i prijedlozima te o njemu donosi mišljenje. Agencija na temelju prethodnog mišljenja Akreditacijskog savjeta donosi akreditacijsku preporuku ministru nadležnom za znanost i visoko obrazovanje te po primitku ministrove konačne odluke o ishodu postupka dodjeljuje oznaku „visoke razine kvalitete“.